

Яків Білоконь,

кандидат технічних наук, доцент,

ВСП «Фаховий коледж інформаційних технологій та землевпорядкування

Національного авіаційного університету»,

м. Київ, Україна

bilokonyu1939@ukr.net

ВАЛІДНІСТЬ ТЕСТУ ЯК ЗАПОРУКА ЕФЕКТИВНОСТІ ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ ЗА ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

***Анотація.** Розкрито можливості ефективного застосування тестування для оцінювання результатів отриманих студентами знань, що може бути пріоритетним при реалізації дистанційної технології. Стаття призначена для учасників навчального процесу різних закладів освіти.*

***Ключові слова:** дистанційне навчання, контроль, методи, тестування*

***Annotation.** Possibilities of effective application of testing for evaluating the results of the knowledge gained by students have been revealed, which can be a priority in the implementation of distance technology. The article is intended for participants in the educational process of various educational institutions.*

***Key words:** the controlled from distance studies, control, methods*

Розвиток особистості й суспільства загалом ґрунтується на освіті. Підготовлений фахівець має бути здатним відповідально здійснювати діяльність в межах визначених прав і обов'язків. Отже, рівень професійної підготовки є результатом завершення навчальної програми й підлягає оцінюванню. Зростання інтересу до якості освіти зумовлюється, зокрема, підвищенням мобільності студентів, викладачів і науковців (при цьому мають

задовольнятися й різноманітні потреби суспільства). Важливим підґрунтям якісного процесу є сприятливі умови, взаєморозуміння між студентами й викладачами та тісний зв'язок навчання з науковими дослідженнями [3].

Сучасні інформаційні технології та комп'ютерна техніка створили нові можливості для освітньої діяльності, при цьому відкривається шлях до знань і досвіду всього людства, розгортається нетрадиційна (ще в Україні) форма навчального процесу – дистанційна - яка формує умови надання освітянських послуг без територіальних обмежень.

Метою статті є розкриття валідності тесту як запоруки ефективності його застосування для оцінювання досягнень студентів за дистанційної форми навчання.

Важливими особливостями дистанційної технології навчання є, зокрема те, що:

- вона існує поряд із традиційними формами освіти – очною, заочною, вечірньою;
- вона орієнтована на підсиленні ролі у власній освіті тих, хто навчається;
- суб'єкт і об'єкт навчання мають можливість здійснювати навчальну діяльність у зручному і безпечному (що надто важливо тепер через ворожі загрози) для себе місці за узгодженим графіком [4].

Зворотний зв'язок у процесі дистанційного навчання і змістовний тест надають інформацію викладачеві про рівень засвоєння матеріалу студентами.

У забезпеченні високої якості освіти важливу роль відіграє система оцінювання знань (за будь-яких принципів організації навчального процесу).

Тут варто додати про доцільність застосування у дистанційному навчанні кредитно-модульної системи оцінювання знань студентів, за якої:

- навчальна дисципліна формується як сукупність тісно пов'язаних між собою змістових модулів, передбачених для засвоєння протягом навчального року;

- оцінка за семестр і рік визначається процентним відношенням суми набраних балів за усі контрольні зрізи, що проводилися, до суми максимально можливих (рейтинговий показник).

Для ефективної перевірки рівня засвоєння студентами знань, умінь та навичок з навчальної дисципліни використовують різні методи: найпоширенішим у світовій практиці методом контролю навчальних досягнень студентів вважають тестовий [2].

Якісні тести мають задовольняти певні вимоги, прописані в освітньо-кваліфікаційній характеристиці. Зміст тесту успішності має бути сформований із завдань-складників базової програми та забезпечувати валідність і надійність по відношенню до мети навчання з дисципліни й напряду підготовки фахівців.

Таким чином, педагогічний тест розглядається як інструмент, призначений для вимірювання ступеня навченості студента; валідність тесту – відповідність того, що вимірюється, тому, що потрібно виміряти (найважливіша вимога до тестових завдань).

Тестовий контроль з використанням комп'ютера характеризується певними перевагами перед традиційними методами, зокрема:

- простотою й формалізованістю процедури, швидким отриманням результатів;

- наявністю кількісних показників для визначення повноти засвоєння матеріалу;

- чіткістю і однозначністю формулювань, що забезпечує однозначність сприйняття змісту;

- рівністю вимог до знань і умінь підконтрольного шляхом застосування завдань однакової складності, обсягу й змісту.

Тести дозволяють за короткий час перевірити значну кількість осіб, зекономити певний час на обробку отриманих результатів за допомогою ПК.

Фахівці звертають увагу на наступні недоліки тестування:

- для розробки тестів потрібно немало часу;

- можливі випадкові відповіді;

- неможливо простежити логічність процесу відповіді.

Ефективність застосування тестів досягається за змісту різноманітних форм завдань (з наданими відповідями, з множинним вибором, з вільним складанням відповіді, на відновлення послідовності та ін.).

Для прикладу розглянемо кілька варіантів завдань стосовно автомобільних транспортних засобів (спеціальність «Транспортні технології»):

- заповнити пропуск лише однією короткою відповіддю «Нормальна робота двигуна автомобіля відбувається за температури холодильної рідини в межах ... °С»;

- обрати одну правильну відповідь із запропонованих (має забезпечуватись відсутність схожості відповіді) «Передаточне число трансмісії автомобіля, це: а) кількість передач переднього ходу, б) кількість усіх передач, в) відношення частоти обертання колінчастого вала двигуна до частоти обертання ведучих коліс»;

- дати письмову розгорнуту відповідь «*Охарактеризувати* сили й моменти, що діють на ведучі колеса під час руху автомобіля» або «*Пояснити* призначення й принцип дії генераторної установки автомобіля» [1].

Рекомендована наступна етапність розробки тестових завдань:

1) визначення змісту тестового контролю у вигляді переліку умінь, якими має володіти особа, яка оцінюється;

2) створення системи тестових завдань, що дозволяє перевірити і оцінити вміння, визначені в освітньо-кваліфікаційній характеристиці;

3) комплектування тестів для конкретних видів перевірки, визначення часу, передбаченого для їх проведення;

4) підготовка рекомендацій та еталонних кодів для оцінювання;

5) апробація тестів на кількох особах.

До тесту (комплекту) надається інструкція (як виконувати завдання, стисла інформація про мету, відведений час на виконання, позначення правильної відповіді).

Таким чином, прогресивні технології забезпечать якісні результати лише за умови належного навчально-методичного забезпечення. Тому надто важливим є кваліфікація і відповідний досвід залучених педагогічних працівників.

Список використаних джерел

1. Білоконь Я.Ю., Воронков О.А. Доробки сучасних автомобільних транспортних засобів – це тематичні складники профільних програм підготовки спеціалістів для галузі. *XIV міжнародна науково-практична конференція «Сучасні технології та перспективи розвитку автомобільного транспорту», 25-27 жовтня 2021 р., Вінницький національний технічний університет [та інші]. - Вінниця: ВНТУ, 2021. С. 37-39.*
2. Єтенко Н.Ю., Аврамова І.П. Тестовий контроль як результат оцінювання знань студентів у рамках розділу «Основи інформаційної культури». *Вимірювання в бібліотеках: оцінка ефективності та якості роботи. Інтернет-конференція, 6-10 червня 2017 р., м. Харків / НБ ХНУРЕ.*
3. Лузан П.Г., Виговська С.В., Сопівник І.В. Основи науково-педагогічних досліджень: підручник. – К.: НАКККіМ, 2014. 360 с.
4. Прокопенко І.Ф., Євдокимов В.І. Педагогічні технології: Навч. посіб. – Харків: Колегіум, 2005. 224 с.